

מ"ת 25166/07/15 - אברהם (אבי) רוחן, משה מלול נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

מ"ת 25166-07-15 מדינת ישראל נ' אברג'יל ואח'

לפני	כבוד השופט אברהם הימן
המבקשים	1. אברהם (אבי) רוחן 2. משה מלול
נגד	
המשיבה	מדינת ישראל

החלטה

לפני בקשה לעיון בחומר חקירה לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן - "חוק סדר הדין הפלילי").

רקע דיוני

כנגד המבקשים ונאשמים נוספים הוגש כתב אישום המתאר מסכת עבריינית הידועה בכינוי "פרשה 512". פרטי כתב האישום רחב ההיקף תוארו בהחלטות קודמות של בית משפט זה ושל בית המשפט ולא אחזור עליהם.

עם זאת ולצורך בקשה זו יצוין כדלקמן:

למבקש 1 מיוחסות בכתב האישום עבירה של ניהול ומימון ארגון פשיעה לפי סעיפים 2(א)(1) ו-2(א)(2) לחוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג-2003, וכן מעורבות בעבירות של ייצוא, יבוא, מסחר והספקה של סמים במסגרת ארגון פשיעה, מעורבות בעבירות של רצח, חבלה בכוונה מחמירה, פציעה בנסיבות מחמירות במסגרת ארגון פשיעה, גרימת חבלה של ממש, וכן קשירת קשר לפשע במסגרת ארגון פשיעה, בעבירות מס במסגרת ארגון פשיעה.

למבקש 2 מיוחסת בכתב האישום מעורבות במספר עסקאות סמים בינלאומיות שבוצעו במסגרת ארגון פשיעה. על כן, הוא הואשם בעבירות הבאות: ייצוא, יבוא, מסחר והספקה במסגרת ארגון פשיעה ועבירות מס במסגרת ארגון פשיעה.

תחילתו של הליך זה בבקשה שהגיש המבקש 1 בה עתר כי יותר עיונו בדו"ח סיכום חקירותיו של עד המדינה י.מ שנערכו בארצות הברית שנערך על ידי רשויות החקירה האמריקאים ואשר הועבר על ידם אל משטרת ישראל. המבקש 2 ביקש להצטרף לבקשה זו.

עד למועד הדיון הגיש המבקש 1 בקשה נוספת לעיון בחומר חקירה, במסגרתה עתר לעיון בתיק החקירה שהוביל להגשת כתב אישום נגד פטריק אלקריף אשר הורשע .

המשיבה הגישה תגובותיה לבקשות אלה.

בדיון שהתקיים לפני ביום 13.9.18 שמעתי את טיעוני באי כוח הצדדים.

על יסוד המחלוקות שעלו מתוך הטיעונים הוריתי למשיבה להציג לעיוני את תיק החקירה בעניינו של אלקריף אשר את העיון בו ביקש בא כוח המבקש 1 בבקשתו הנוספת, וקבעתי כי החלטה בעניין זה כמו גם בבקשתם של באי כוח המבקשים לעניין סיכום תיק החקירה שערכה הרשות בארצות הברית, תינתן לאחר שאעניין בכל אלה.

באשר לבקשת בא כוח המבקש 1 לעיון בתיקי חקירה הקשורים לניסיונות לפגוע בזאב רוזנשטיין במועדים שבין המתואר באישום השלישי שעניינו בניסיון הרצח בגני התערוכה הישנים בתל אביב- כיכר פלומר לבין המתואר באישום הרביעי שעניינו ברצח בצ'ינג' ברחוב יהודה הלוי בתל אביב, הוריתי לבא כוח המבקש 1 להציג בפני באת כוח המשיבה אינדיקציות רלוונטיות בעניין זה.

טיעוני באי כוח הצדדים

באשר לסיכום חומרי החקירה על ידי הרשות האמריקאית בעניינו של עד המדינה י.מ, טענו באי כוח המבקשים כי בעקבות עדותו של סנ"צ יובל רביבו ביום 12.7.18 נודע להם, לראשונה, כי משטרת ישראל קיבלה מארצות הברית סיכום חקירה שנערכה לעד המדינה י.מ על ידי רשויות החקירה בארצות הברית.

בא כוח המבקש 1 טען כי מסמך סיכום חקירתו של עד המדינה י.מ בארצות הברית רלוונטי להגנת המבקש 1 משום שהינו חיוני להצלבה בין העדויות השונות ולפיכך יש בו להשליך על מהימנות העד ולסייע בחקר האמת. כמו כן טען כי בחקירותיו של עד המדינה י.מ התייחס הוא לאירוע נשוא האישום הרביעי ועל כן מדובר בחומר הרלוונטי להגנת המבקש 1 שיש בו פוטנציאל "המנקה" את המבקש 1 מן המיוחס לו במסגרת האישום הרביעי.

בא כוח המבקש 2 טען כי המדובר בסיכום עדויות שמסר עד המדינה י.מ בארצות הברית וכי הן מהוות עדויות ראשונות בפרשה 512, ועל כן חיוניות להגנה לצורך הצלבה. לטענתו, אין מדובר בתרשומת פנימית אלא בחומר חקירה. בתוך כך טען כי יש להבחין בין סיכום חקירה אשר נערך על ידי רשות החקירה בישראל לבין סיכום חקירה אשר נערך על ידי רשות

חקירה זרה. על פי טענה זו, כאשר מדובר בסיכום חקירה שנערך על ידי מדינה זרה אין כל חשש לחשיפת שיטות חקירה ואין כל אינטרס הטעון הגנה, ועל כן יש לחשוף מסמך זה לעיון ההגנה. כמו כן נטען כי ההליך בארצות הברית הסתיים ואף בכך שיקול נוסף המצדיק את חשיפת המסמך לעיני ההגנה.

באת כוח המשיבה טענה כי יש לדחות את הבקשה. לטענתה, אין כל מחלוקת כי מדובר בסיכום של חומר חקירה ולא בחומר החקירה עצמו אשר הועבר זה מכבר לעיון הסניגורים. כמו כן הפנתה לעדותו של סנ"צ יובל רביבו וטענה כי הלה מסר כי סיכום חקירתו של י.מ. הועבר למשטרת ישראל במסגרת שיתוף הפעולה בין רשויות האכיפה של שתי המדינות וכי היווה אינדיקציה להבנה ראשונית, כאשר חומר החקירה עצמו הגיע בשלב מאוחר יותר. באת כוח המשיבה הגישה את סיכום החקירה ואת תרגומו לעברית והפנתה לשני העמודים האחרונים, שם מפורטים המסמכים מתיק החקירה עליהם הוא מסתמך הסיכום. כמו כן הגישה לשם השוואה את הדו"חות שקיימים בידי ההגנה וטענה כי אלה תואמים את רשימת המסמכים אליהם מתייחס הסיכום. באת כוח המשיבה טענה כי התנגדותה למסירת הסיכום האמור לעיון ההגנה מבוססת על החלטות בית המשפט העליון על פיהן אין זכות העיון חלה על תרשומת פנימית וזאת מתוך רצון שלא לפגוע בעבודתן של רשויות החקירה והתביעה וביכולתן לערוך רשימות כגון אלה בעתיד.

באשר לתיק החקירה בעניין אלקריף טען בא כוח המבקש 1 כי מדובר בחומר רלוונטי לניסיונו להוכיח כי היו ניסיונות של ש.כ. ואנשיו לרצוח את זאב רוזנשטיין, לאחר האירוע נשוא האישום השלישי ולפני נסיעתו של המבקש 1 לבלגיה וללא קשר אליו. על כן עתר לקבל לעיונו את תיק החקירה פרט לחלקים החסויים.

באת כוח המשיבה התנגדה לבקשה וטענה כי כתב האישום בעניין אלקריף נמסר לידי ההגנה כבר לפני שלוש שנים וכי עניינו באחזקת אמל"ח כאשר אלקריף נקשר לארגון ואולם אין לתיק החקירה כל רלוונטיות לאישום ולהגנת המבקש 1 בגין כתב האישום הנוכחי.

דיון והכרעה

זכותו של נאשם לקבל מהתביעה כל מסמך הנכלל ב"חומר החקירה" מעוגנת, כידוע, בסעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי. זכות העיון בחומר חקירה הינה אחד מביטוייה של זכות היסוד המוקנית לנאשם למשפט הוגן והיא מאפשרת לנאשם הזדמנות ראויה להתמודד כנגד האישומים המיוחסים לו ובדרך זו אף מקדמת את גילוי האמת במשפט.

על תכליתה של זכות העיון של הנאשם נאמר עוד בבש"פ 4157/00 עופר נמרודי נ' מדינת ישראל, פ"ד נד' (3) 625, 633-634, כדלקמן:

"תכליתה של זכות העיון של הנאשם בחומר החקירה היא לאפשר לו לקיים את הזכות למשפט הוגן, באופן שתינתן לנאשם הזדמנות מלאה להכין את הגנתו נגד האישומים המיוחסים לו. התביעה מצווה להעביר לידי ההגנה כל מסמך שהוא בגדר 'חומר חקירה', ויש לנהוג פירוש מרחיב למונח זה. כל חומר שקשור באופן

**ישיר או עקיף לאישום ונוגע ליריעה הנפרסת במהלך האישום הפלילי, הינו
'חומר חקירה' כמשמעותו בחוק...**

...

**אל לתביעה להפעיל שיקול-דעת במה ראוי לו לסנגור לעשות שימוש להגנתו
ובמה לא, ויש להשאיר לו אפשרות להיזקק לכל חומר רלוונטי אשר עשוי לשמש
להגנתו על-פי שיקול-דעתו המקצועי".**

המבחן לפיו מתפרש המונח "חומר חקירה" הוא מבחן הרלבנטיות של החומר לאישום, וכבר נאמר לא אחת כי מדובר במבחן רחב אולם כזה שהוא בעל גבולות ברורים. בתוך כך נקבע כי זכות העיון, ככל זכות, הינה יחסית ולא מוחלטת.

יפים בהקשר זה דברי בית העליון כדלקמן:

**"כלל ידוע הוא כי כל חומר שיש לו זיקה ישירה או עקיפה לאישום בגינו הועמד
הנאשם לדין הוא בגדר 'חומר חקירה', ויש לקבוע זאת על-סמך בחינה פרטנית
של טיב החומר המבוקש ומידת הקשר ... כדי לשמור על זכות הנאשם להליך
הוגן, כמו גם על האינטרס הציבורי בבירור האמת, הפסיקה נוקטת בגישה
מרחיבה באשר לסיווגם של חומרים כ'חומר חקירה'. ואולם, זכות זו אינה בלתי-
מוגבלת, ועל הנאשם המבקש להגדיר חומר כזה או אחר כ'חומר חקירה'
להראות 'יסוד של ממש להשערה או לתקווה ... כי החומר אכן ישפיע על בירור
האישום נגדו' ... לפיכך, נתונים שזיקתם לאישום רחוקה, ומבוססת על השערות
בלתי-ממוקדות באשר לקיומם של חומרים אשר קשורים לעניינו של הנאשם, לא
ייחשבו 'חומר חקירה'" (בש"פ 6856/16 ביטון נ' מדינת ישראל (15.11.2016)).**

כאשר מדובר בחומר שהוא "תרשומות פנימיות" שעורכת רשות החקירה או התביעה לצרכיה והמהווה עיבוד של חומר החקירה שנאסף, הכלל הוא כי תרשומות פנימיות אלה אינן מהוות חומר חקירה שלגביו עומדת לנאשם זכות עיון. וכך נפסק:

**הלכה היא כי להבדיל מ"חומרי גלם" הנאספים על ידי פעולות חקירה שונות,
עיבודו וניתוחו של חומר כזה, כמו גם תיעוד של דיונים, התכתבויות ותרשומות
פנימיות בתיק החקירה, אינם בגדר חומר חקירה (בש"פ 4285/97 אופנהיים נ'
מדינת ישראל [פורסם בנבו] (10.9.1997); בש"פ 10787/06 אבו שחאדה נ'
מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 7 (17.1.2007)) (בש"פ 4776/18 פלוני נ'
מדינת ישראל [פורסם בנבו] (12.7.18)).**

כמו כן יפים לעניין זה דברי בית המשפט העליון בבש"פ 7008/97 **מדינת ישראל נ' הורוביץ ואח'** [פורסם בנבו] (7.12.97):

"סומך אני את שתי ידיי על החלק העקרוני שבהחלטת בית-משפט קמא, ועל מסקנתו כי המסמך אינו מהווה "חומר חקירה", כמובנו בסעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי, וכי מדובר בתרשומת פנימית בלבד שאינה כפופה לחובת הגילוי. כשמאחורי עמדה זו עומד הרציונל הכללי בעניין דוחות פנימיים של רשויות המדינה, ולפיו "אינטרס הציבור הוא כי עובדי ציבור יוכלו להביע את דעותיהם ומסקנותיהם בלי לחשוש כי הדברים יגיעו לידי גורמים חוץ-מערכתיים"... מסקנתו האמורה של בית-משפט קמא עולה בקנה אחד עם הילכותיו של בית-המשפט העליון בעניין זה... המסמך כשלעצמו אינו בגדר ראייה, אין הוא בעל משמעות למשפט, אין בו כל מידע רלוונטי מעבר למידע שבחומר החקירה, ואין בו כדי לתרום תרומה לגילוי האמת. כאמור מדובר במסמך שהינו בבחינת עיבוד וניתוח של חומר הראיות שנאסף על-ידי החוקר שערך אותו. לפיכך אינו מגיע אף לגדרן של ראיות השייכות באופן הגיוני לפריפריה של האישום..." (ההדגשה אינה במקור א.ה.).

עם זאת נקבע כי הכלל לפיו תרשומות פנימיות אינן בגדר "חומר חקירה" אשר להגנה זכות לעיין בהן יחול בתנאי שהתרשומות הפנימיות אינן מכילות פרטים חדשים מהותיים או כל פרט אחר שיש בו כדי לסייע להגנת הנאשם. על כן כשמובא לפני בית המשפט חומר שהוא בגדר "תרשומת פנימית" עליו להידרש לבחינתו בחינה מהותית ולשאלה האם יש בו להכיל מידע חדש ורלוונטי להגנה בהשוואה לכלל חומרי החקירה שכבר הועברו לידה. ככל שנמצא כי קיים מידע חדש ורלוונטי הרי שיש להעבירו לעיון ההגנה (בש"פ 948/16 **מדינת ישראל נ' פלוני** [פורסם בנבו] (24.2.16)).

ומהלכה למעשה:

כאמור אין חולק כי חומר החקירה הגולמי, אשר ממנו יצרה רשות החקירה בארצות הברית את מסמך סיכום חקירתו של עד המדינה י.מ, נמסר לידי ההגנה. לפיכך, יש באפשרות הסניגורים להצליב בין עדויות עד המדינה י.מ הנמצאים בחומר הגולמי שבידם לבין עדויות אחרות לצורך שאלת מהימנותו ובכך יש ליתן מענה מלא ומספק לרצונם בעניין זה.

ניכר על כן כי בקשתם של הסניגורים לקבל את מסמך סיכום החקירה של עד המדינה י.מ אינו אלא ניסיון להשיג דבר שאינו בגדר חומר חקירה לפי שאינו בגדר ראייה אשר יש לה משמעות למשפט וממילא לא יוגש כראיה במשפט. הסניגורים לא טענו כי יש במסמך סיכום החקירה של עד המדינה י.מ מידע או פרט חדש ורלוונטי אשר אינו נמצא בחומר החקירה הגולמי, ואין כל יסוד לסבור כי אכן קיים פרט כאמור.

מעבר לכך, על פי ההלכה, כאמור לעיל, בחנתי שמא יש בחומר שעיונו נדרש פרטים או עובדות חדשות, שאינן במסמך הסיכום. מסקנתי לאחר בחינה זו היא כי עיון במסמך בתרגומו לעברית מעלה כי זה מבוסס על חקירתו של י.מ ומהווה סיכום שלה. על כן, ופרט לכך כי מדובר במסמך המהווה עיבוד וריכוז של חומר חקירה וככזה בא בגדר תרשומת פנימית שאינה חייבת בגילוי, הרי שאין בו דבר חדש ורלוונטי אשר צריך לבוא לידיעת ההגנה.

הסניגורים טענו כי הואיל ומדובר במסמך סיכום חקירה אשר נערך על ידי רשות זרה הרי שאין מדובר בתרשומת פנימית של רשות חקירה או תביעה בישראל אשר חשיפתה לעיני ההגנה פוגע באינטרס ציבורי המצדיק הגנה על חוות דעת ומסקנות עובדי ציבור. אני סבור כי השאלה שמעלה טענה זו אינה נדרשת כלל לצורך הכרעה בשאלת זכות העיון של ההגנה במסמך סיכום חקירה שנערך על ידי רשות זרה, מקום בו החומר הגולמי הועבר במלואו לידיה. יחד עם זאת ובבחינת למעלה מן הצורך, אני סבור כי אין בעובדה כי מדובר בתרשומת פנימית של רשות זרה להפכה לחומר חקירה אשר להגנה זכות לעיון בו. יתירה מזו ובבחינת קל וחומר, אני מקבל עמדת המשיבה לפיה האינטרס הציבורי מחייב אף הגנה על שיתוף הפעולה בין רשויות חקירה ואכיפה של שתי מדינות ומניעת חשיפת חומר פנימי שעורכת רשות זרה לעיני נאשמים. אני מאמץ שיקול זה וסבור כי הוא טעון הגנה ומצדיק הגדרתה של תרשומת פנימית של רשות זרה כתרשומת פנימית גם בהקשר של זכות העיון בחומר חקירה של נאשם בישראל.

יחד עם האמור, נראה לי כי לא תהיה פגיעה או כרסום בעקרונות המפורטים לעיל, בכך שאני מורה למשיבה להעביר לעיון ההגנה את שני העמודים האחרונים של סיכום החקירה בו מצוינת רשימת הפניות (Report References), על מנת שההגנה תוכל לעמוד על החומר הגולמי המצוי בידה ואשר אליו מתייחס מסמך סיכום החקירה.

המשיב 1 ביקש בנוסף כי המשיבה תעביר לעיונו את תיק החקירה בעניינו של פטריק אלקריף ובקשר להרשעתו ביום 5.1.04 בעבירות של ניסיון להחזיק נשק שלא כדין, החזקת רכוש חשוד כגנוב וניסיון להחזיק רכוש החשוד כגנוב. לטענתו מדובר בחומר חקירה משום שהוא רלוונטי להוכחת טענת ההגנה לפיה היו ניסיונות לפגוע ברוזנשטיין עובר למועדים הרלוונטיים לאישום הרביעי אשר אינם קשורים למשיב 1 ולנסיעתו לבלגיה. תיק החקירה בעניין האמור נמסר לעיוני ועיינתי בו. לא מצאתי כי יש בו חומר הרלוונטי להגנת המשיב 1 ולטענה שמעלה הוא בהקשר זה. יחד עם זאת, ומשום ש"אין חקר לתבונת סניגור מוכשר ואין לנחש כיצד יכול היה לנצל את החומר הנמצא לפניו" (ע"פ 35/50 מלכה ואח' נ' היועץ המשפטי לממשלת ישראל [פורסם בנבו] (9.6.50), אני מורה לתביעה להעביר לעיון ההגנה את תיק החקירה האמור, פרט לחומרים חסויים או חומרים שעל פי הדין אין להתירם לעיון.

לאור כל האמור לעיל, אני דוחה את הבקשה לעיון במסמך סיכום החקירה של י.מ. שערכה הרשות בארצות הברית, פרט להעברת שני העמודים האחרונים המפורטים את ההפניות כאמור לעיל, ומקבל את הבקשה לעיון בתיק החקירה של אלקריף, בכפוף לאמור לעיל.

המזכירות תעביר החלטה זו לצדדים.

ניתנה היום, כ"ח תשרי תשע"ט, 07 אוקטובר 2018, בהעדר הצדדים.